

Vankulu Sosyal Araştırmalar Dergisi,
Sayı/Issue: 2 – Sayfa / Page: 99-114
ISSN: 2630-600X VAN/TURKEY

Makale Bilgisi / Article Info
Geliş/Received: 19.10.2018
Kabul/Accepted: 27.11.2018
Araştırma Makalesi / Research Article

**FİNANS, BANKACILIK VE SİGORTACILIK BÖLÜMÜ
ÖĞRENCİLERİNİN STAJA BAKIŞ AÇILARI ÜZERİNE BİR
ARAŞTIRMA: GEVAŞ MESLEK YÜKSEKOKULU ÖRNEĞİ¹**

***A RESEARCH ON THE INTERNSHIP OUTLOOK OF FINANCE,
BANKING AND INSURANCE DEPARTMENT STUDENTS:
GEVAS VOCATIONAL SCHOOL SAMPLE***

Öğr. Gör. Dr. Murat KARA

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Gevaş Meslek Yüksekokulu

Otel Lokanta ve İkram Hizmetleri Bölümü
m.kara@yyu.edu.tr

Öğr. Gör. Erdal DEMİR

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Gevaş Meslek Yüksekokulu

Finans-Bankacılık ve Sigortacılık Bölümü
erdaldemir@yyu.edu.tr

Öz

Serbest piyasa ekonomisinin en önemli finansal kuruluşları olan bankalar ve sigortalar, kendi alanlarında birçok hizmeti sunan ekonomik kuruluşlardır. Günümüzde gerçek kişilerden tüzel kişilere kadar herkes banka ve sigorta şirketleri ile ekonomik anlamda ilişki içindedir. Bu sebeptendir ki bu sektörde meydana gelebilecek bir olumsuzluk, ekonomik kriz toplumun tamamına yakınına etkileyecektir. Meydana gelebilecek bu olumsuzlukların önüne geçebilmenin bir yolu da sektör hakkında gerekli bilgi ve uzmanlığa sahip kalifiyeli elamanları istihdam etmektir.

¹Bu makale II. Uluslararası Bilimsel ve Mesleki Çalışmalar Kongresi (BILMES 2018) 5-8 Temmuz 2018'de Nevşehir 'de düzenlenen kongrede sözlü özet bildiri olarak sunulmuştur.

Meslek yüksekokulları bu alanda yetiştirdiği öğrencilerle bu gereksinimin karşılanmasında önemli bir yer tutmaktadır. Öğrencilere verilen teorik bilgilerin yanı sıra yapılan zorunlu staj uygulaması, bölüm öğrencilerinin mesleğe dair tecrübe kazanmasını, iş hayatının gerçek yüzünü görmesi, işteki uygulamalar ile okulda öğrendikleri teorik bilgileri karşılaştırma olanağı bulması ve uygulaması ile teoriyi harmanlayarak daha kalifiyeli eleman yetiştirilmesi amaçlanmaktadır.

Yapılan araştırmada anket yöntemi yüz yüze uygulanmış olup, Gevaş Meslek Yüksekokulu Finans, Bankacılık ve Sigortacılık bölümü öğrencilerinin yaptıkları zorunlu yaz stajına bakış açılarını, görüş ve düşüncelerini ölçmek amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Banka, Sigorta, Staj

Abstract

The most important financial institutions of the free market economy are banks and insurance companies, which provide many services in their fields. Today, from real to legal persons, everyone is in an economic relationship with banks and insurance companies. Therefore, a negativity in this sector, the economic crisis will affect almost all of the society.. One way to overcome these problems that may come to the fore is to employ skilled workers who have the necessary knowledge and expertise about the sector.

Vocational colleges have an important role in meeting this need for students who are trained in this field. In addition to the theoretical information given to the students, it is aimed to train more qualified staff by applying the compulsory internship, gaining experience in the department, seeing the real face of the business life, comparing the theoretical knowledge learned in the practice with the practical applications.

In this research, the survey method was applied face to face and it was aimed to measure the perspectives, opinions and thoughts of the students of Finance, Banking and Insurance Department of Gevaş Vocational School.

Keywords: Bank, Insurance, Internship

Giriş

Meslek Yüksekokulları, mesleki eğitim veren ve uygulamaya yönelik meslek elemanı yetiştiren yükseköğretim kurumlarıdır. Eğitim süresi 2 yıldır ve mezun olan öğrencilere, bağlı bulunduğu üniversiteden ön lisans derecesinde diploma verilmektedir(Demir,2012:113). Meslek Yüksekokullarından mezun olabilmek için öğrencilerin 30 iş günü staj yapma zorunluluğu vardır. Gelişmiş ülkelerin ekonomileri ile rekabet edebilmenin en önemli unsurlarından biride işgücüdür. Ancak burada önemli olan unsur işgücünün sayısal miktarından çok, iyi eğitim almış ve bu eğitimini uygulama dersleri ve staj gibi çalışma hayatında çok faydası olacak unsurlar ile güçlendirmiş kalifiyeli işgücüdür.

Eğitim-öğretim sistemi, bireysel ve toplumsal olduğu kadar ekonomi açısından da beklenti ve ihtiyaçları karşılayabilecek işlevsel ve teknik niteliklere sahip olması gerekmektedir. Bu sistem içinde farklı (öđđün, açık, uzaktan, işbaşı ve yaygın eğitim vb) alt sistemlerden oluşan ve öğrenim sürecinin önemli bir parçası olan uygulamalardan birisi de stajdır. Özellikle mesleki bir alanda eğitim gören üniversite öğrencilerinin kariyer yolculuğunun en önemli basamağından biride staj konusudur. Öğrencilerin eğitim kurumlarında edindikleri teorik bilgi ve iş yöntemlerini, çalışma yaşamında uygulamaya dökabilmeleri oldukça önemlidir. Bir yandan teorik bilgi ve pratik becerilerin bütünleşmesi, diğer yandan da uzmanlaşabilmek için mesleki deneyim kazanmaları açısından staj dönemi, kariyerin önemli bir parçası olarak değerlendirilmektedir(Demir ve Demir, 2014:19).

Türkiye’de üniversite eğitimi boyunca öğrencilere, öğrenim sonrasında atılacakları iş hayatına daha rahat uyum sağlayabilmeleri ve mesleki deneyim için çeşitli staj uygulamaları yapılmaktadır. Gerek öğrencilerin öğrenim süresinde edindikleri teorik bilgileri iş yaşamında pratiğe dökabilmeleri, gerekse iş yaşamı öncesi mesleki tecrübeler kazanmaları ve bu tecrübelerle iş yaşamının sorunlarına hazırlıklı olmaları açısından staj dönemi, öğrenimin önemli parçalarından biridir (Karacan ve Karacan, 2004:168).

1. EĞİTİMDE STAJIN ÖNEMİ

Staj, öğrencilerin okulda edindikleri kavram ve bilgileri, iş dünyasının somut gerçeklerine uygulamak suretiyle, beceri ve deneyim elde ederek öğrenme sürecini tamamlamalarıdır (Barbarash, 2016: 21).

Başka tanıma göre staj, meslek bilgisine sahip kişilerin, aldıkları akademik bilgileri gerçek yaşamda kullanma ve deneme, diğer bir deyişle, edindiği bilgileri yaparak-yaşayarak davranışa dönüştürme deneyimdir (Çetin, 2005: 154).

Mesleki ve teknik eğitimin önemli basamaklarından biri olan meslek yüksekokullarında öğrencilere, iş hayatında bir kariyer hedefi oluşturacak donanım sağlamayı amaçlayan mesleki eğitim verilmektedir. Gerek mesleğe ilişkin teorik bilgiler ve beceriler kazandırmak gerekse yeteneklerini geliştirme fırsatları sağlamak açısından etkin eğitim süreci sunulmaktadır. Bu eğitim sürecinin iş hayatının gereklerine adaptasyonu için staj uygulaması önemli bir dönemeçtir. Eğitimi alınan branşın sektörel pratiğinde, teknolojik, endüstriyel, bilimsel ağdaş metotları kullanabilen, yorumlayabilen, yeniliklere ve gelişmelere uyum sağlayan nitelikli işgücü yetiştirmek

etkili bir staj uygulaması ile mümkün olabilecektir (Dolmacı ve Duran,2017: 255).

Staj, öğrencinin eğitim gördüğü programın gereklerine, programdan beklenen eğitim-öğretime uygun olarak ve öğrenimleri süresince kazandıkları bilgi ve deneyimlerini pekiştirdikleri faaliyetlerdir. Stajını etkin bir şekilde ve nitelikli işyerlerinde tamamlayan birçok öğrenci, bu sayede kariyer hedeflerine de ulaşabilmektedir. Ancak staj sırasında yeterli denetim mekanizmasının bulunmaması, öğrencilerin stajı mezuniyet yolunda aşılması görmeleri vb. etkenler stajdan beklenen faydaların ve sonuçların gerçekleşmemesine yol açmaktadır (Dolmacı ve Duran, 2017:254).

Staj uygulaması öğrencilere pek çok avantaj sağlamaktadır. Bu avantajlar arasında işi yerinde görme, meslekleri hakkında daha detaylı bilgi edinme, öğrendikleri teorik bilgileri uygulama, kendilerinde akademik olarak geliştirmeleri gereken yönleri görme ve mesleki alanda belirli bir çevre edinme sayılabilir. Ayrıca mesleki ve teknik eğitim gören öğrenciler, iş hayatını (sektörü) tanıyarak, mezuniyet sonrası kariyer hedeflerini belirlemede zorluk çekmemektedir. Öğrencilerin meslekleri ile ilgili ilk çalışma hayatına atılırken adaptasyon güçlüğünün azalması, geleceği ile ilgili özgüven oluşması, iş hayatında başarıya etkisi de staj süresince edinilen kazanımlardır(Tektaş v.d.,2016:311).

Staj, işletmelere ihtiyaç duydukları kaliteli ve eğitimli ara eleman ihtiyaçlarını karşılamada en önemli kaynaktan yararlanma olanağı sunarken öğrencilere de (Acar ve Tuğay, 2007: 3);

- İş hayatında gerçek uygulamaları görme,
- Meslekleri ile ilgili belli bir çevre edinme,
- Mesleki gelişimi için gerekli olan yeterlilik düzeyinin farkına varma,
- Sahip oldukları teorik bilgilerle uygulamayı uyumlaştırma,
- Mesleklerini yakından tanıma, olanaklarını sağlamaktadır.

Yukarıdaki kazanımların elde edilebilmesi için öncelikle öğrencilerin staja başlamadan önce staj konusunda bilinçlendirilmesi gerekmektedir. Stajın bir zorunluluktan çok, kendilerine uygulama ile ilgili çok yönlü yararları olduğu konusunda öğrencilerin bilinçlendirilmesi gerekmektedir. Aksi takdirde staj uygulaması bir zorunluluğu yerine getirmekten öteye gitmeyecektir (Acar ve Tuğay, 2007: 3).

2. LİTERATÜR TARAMASI

Çelikkol ve Dalkılıç (2010: 79) yaptıkları çalışmada, öğrencilerin bilgi ve birikimlerini geliştirebilmek için sigorta uygulamalarının eğitimi için stajların önemli olduğu, iş yoğunluğu ve

zaman kısıtlaması nedeniyle, sigortacılık alanında yapılan stajların önemli bir bölümünün yüzeysel olduğu ve öğrenciler için verimli geçmediği sonucuna varmışlardır. Ayrıca öğrencilerin stajlardaki bilgi ve deneyimin artması, stajyer öğrenci kontenjanının artırılması ve stajyer öğrencilerin staj koşullarının düzenlenmesi, stajın etkinliğinde önemli kazanımlar sağlayacağı sonucuna ulaşmışlar ve bu konuda eğitim kurumlarının üzerine düşen görevi yapması gerektiği vurgulanmıştır.

Çetin (2005: 168)'in öğrenci stajlarında yararlanılan dersler üzerine yapmış olduğu çalışmada, öğrencilerin akademik eğitimde elde ettikleri teorik ve uygulamalı bilgileri staj anında kullandıklarını, öğrencilerin genelde aldıkları eğitimle uyumlu işlerde ve statülerde çalıştıklarını, genelde çalıştıkları bölümle uyumlu derslerden faydalandıklarını, stajdan elde ettikleri bilgi ve deneyimin okul eğitimini pekiştirdiği, sektörü daha iyi tanıdıklarını ve okul sonrası iş ve iş yeri seçimi yaparken, bilgi ve deneyim sahibi oldukları için doğru tercih yapabilecekleri sonucuna ulaşmıştır.

Demir (2015:79) meslek yüksekokullarında yer alan muhasebe ve vergi uygulamaları programlarında okuyan öğrenciler için stajın, mesleki gelişimde ve iş ortamını tanımada önemli katkılar sağlayacağı, staj öncesinde öğrencilerin stajın önemi ve gerekliliği konusunda bilgilendirilmesi, staj döneminin verimli geçmesi açısından büyük önem taşıyacağı sonucuna varmıştır. Ayrıca staj yapılan işletmede iş yoğunluğu, stajyere geçici eleman gözüyle bakılması gibi sebeplerin staj döneminin verimli geçmesinde önemli bir engel olduğu ve stajyer öğrenciler geleceğin meslek elemanı oldukları için, staj döneminde kazanacakları mesleki deneyimin çok önemli olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Karacan ve Karacan (2004:182) tarafından yapılan çalışmanın sonuçlarına göre, öğrenciler yaptıkları stajın kendilerine tecrübe kazandıracığına inanmakta, hatta staj yerinin belirlenmesinde ikamet bölgesine yakın olmaya kıyasla tecrübe kazanma faktörünün daha önemli olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Ayrıca Stajı, mesleği yakından tanıma olanağı olarak görme imkânı ve teorik bilgilerle uygulamanın karşılaştırılması olarak değerlendiren öğrencilerin sayısının fazla olduğu da araştırmadan elde edilen ve stajın öğrenciler tarafından olumlu görüldüğünü ortaya koyan başka bir sonuçtur.

Selçuk Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin staj yapma eğilimlerinin belirlenmesine yönelik olarak yapılan bir çalışmada, öğrencilerin takım çalışmasına uygun hareket etme becerisi kazandığı, stajın sözlü iletişim becerisini geliştirdiği, güncel konular hakkında bilgi sağladığı, stajın mesleki ve etik

sorumlulukları kazandırdığı, öğrencilerin gelecekte iş yaşamlarına yön verme konusunda fikir verdiği, öğrencilerin eksik oldukları alanları görme fırsatı sağladığı, öğrencilere stajları süresince ücret ödenmesinin öğrencilerin verimlerini artıracakları sonuçları elde edilmiştir (Bahadır, Hidayet, 2012:69-76).

Gençtürk, Demir ve Çarıkçı (2008: 226) yaptıkları çalışmada öğrencilerin aldıkları eğitimin mezun olduktan sonra onlara yeterli olacak seviyeye getirilmesi için, konu ile ilgili kurum ve kuruluşlarla müfredat ve staj gibi konularda işbirliği yapılmasının faydalı olacağı sonucuna ulaşmıştır.

Tuygar (2016:99) paramedik programı öğrencilerinin yaz stajı hakkındaki görüşlerini incelediği çalışmasında, öğrencilerin yaz stajından duydukları memnuniyet yeterli düzeyde olsa da, iyileştirilmesine ihtiyaç duyulan yönler bulunduğu sonucuna ulaşmıştır. Yine bu çalışmasında, stajların yapıldığı birimlerde diğer çalışanların rol model olmaları öğrencilerin hem kişisel hem de mesleki gelişimleri açısından büyük önem taşıdığı ve stajyerlerin uygulamalar sırasında, özellikle iletişim konusunda sorun yaşamamaları için birim çalışanları ile ön görüşmeler, toplantılar yapılması gerektiği sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca stajın amacı ve önemi hakkında konuşulması, çalışanların staja yapabileceği katkılar hakkında fikir alışverişinde bulunulması çalışanların kendilerini stajyer eğitiminde aktif ve değerli hissetmelerini sağlayacağı sonucuna ulaşmıştır.

Ormancılık ve Orman Ürünleri Programı öğrencilerinin staj yapma eğilimlerinin belirlenmesine yönelik Uşak Üniversitesi'nde yapılan çalışmada, öğrencilerin stajda mesleki becerilerini kullanma, problemleri görme ve çözmeye imkânı bulduklarını, mesleki alanda takım çalışmasına katıldıklarını belirtmişlerdir. Staj yapan öğrencilerin büyük bir kısmının stajdan olumlu sonuçlar aldığı araştırma sonucunda görülmüştür (Karaman, Metin, ve Güven, 2017). Demir ve Demir (2014:31) "turizm işletmelerinde yöneticilerin mesleki staj ve stajyerleri değerlendirmesi" isimli çalışmasında, turizm işletmeleri açısından staj bir yandan ekonomik anlamda önemli avantajlardan yararlanma olarak değerlendirilirken, diğer yandan stajın genç, dinamik ve nitelikli iş görenlerin verimli bir şekilde çalışmasıyla üretim ve hizmet standartlarının yükseltilmesine olumlu katkılar sağlayacağı araştırma sonucunda görülmüştür.

Dolmacı ve Duran (2017:265) yaptıkları çalışmada zorunlu staj uygulamasına ilişkin uygulama sorunlarının ve birtakım sıkıntıların tam manasıyla giderilememesine rağmen, işleyiş ve

neticeleri itibariyle öğrencilerin çoğunluğunun staj uygulamasının gerekli olduğunu düşündükleri ortaya çıkmıştır.

Dağıstanlıoğlu, Şahin ve Akten (2012:16) yaptıkları çalışmada, öğrencilerin çoğu tarafından stajların etkin bir şekilde yapılıyor olması, mezun olan öğrencilerin iş dünyasına daha çabuk ve kolay adaptasyon sağladığı sonucuna varmışlardır.

3. ARAŞTIRMANIN AMACI VE KAPSAMI

Bu çalışmanın amacı, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Gevaş Meslek Yüksekokulu Finans, Bankacılık ve Sigortacılık bölümünde öğrenim gören ikinci sınıf öğrencilerinin yapmış oldukları zorunlu staj hakkındaki düşünce ve görüşlerini ve zorunlu stajın öğrenciler tarafından nasıl değerlendirildiğini tespit etmektir.

4. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Öğrencilerin 2 yıllık eğitimi boyunca aldıkları teorik derslerin yanı sıra yaptıkları zorunlu stajın kazandırdığı mesleki yeterlilik ölçülmeye çalışılmıştır. Buradan hareketle bu çalışma meslek yüksekokullarında verilen mesleki eğitimin yeterliliği ve kalitesi ile uygulamalı eğitim olan zorunlu stajın faydaları ve eksik yönlerinin ortaya çıkarılması açısından önemlidir.

5. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Araştırma anket yöntemiyle yapılmıştır. Hazırlanan anket Finans, Bankacılık ve Sigortacılık bölümü öğrencilerine yüz yüze görüşme tekniği ile doldurtularak veriler toplanmıştır. Anket soruları oluşturulurken daha önce bu alanda yapılmış benzer çalışmalardan faydalanılmıştır (Karacan ve Karacan,2004; Tuygar, 2016; Dolmacı ve Duran, 2017).

Toplanan anket verileri “Excel” programından faydalanılarak değerlendirilmiştir. Verilerin analizinde, sorulara verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları belirlenmiş, elde edilen bulgular tablolar halinde sunulmuştur.

6. ARAŞTIRMANIN BULGULARI

Ankette öğrencilere toplam 15 adet soru yöneltilmiş ve toplamda 80 öğrenci ankete katılmıştır. Yapılan anket sonucu elde edilen veriler aşağıda tablolar halinde verilmiştir.

Tablo-1: Ankete Katılan Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	Frekans (f)	Yüzde (%)
Erkek	30	37.5
Kız	50	62.5
Toplam	80	100

Tablo incelendiğinde ankete katılan öğrencilerin çoğunluğunun %62.5'i kız olduğu görülmektedir. Erkeklerin ankete katılma oranının ise %37.5 olduğu görülmektedir.

Tablo-2: Ankete Katılan Öğrencilerin Finans, Bankacılık ve Sigortacılık Bölümünü Tercih Etme Sebeplerine Göre Dağılımı

Finans, bankacılık ve sigortacılık bölümünü tercih etme sebebiniz nedir?	Frekans (f)	Yüzde (%)
Bölümü araştırıp-kendi tercihimle seçtim	34	42.5
Aile- arkadaş yönlendirmesi ile seçtim	20	25
Puanım bu bölüme yettiği için seçtim	18	22.5
Kısa sürede iyi bir iş sahibi olabilmek için	4	5
Diğer	4	5
Toplam	80	100

Tablo 2 incelendiğinde öğrencilerin büyük bir kısmının (%42.5) bu bölümü kendisinin araştırıp tercih ettiği görülmektedir. Aile ve arkadaşlarının yönlendirmesi ile bu bölümü okuyan öğrencilerin oranının %25, üniversite giriş puanı bu bölüme yettiği için okuyanların ise %22.5 olduğu görülmektedir. Öğrencilerin çok az bir kısmı (%5) fazla zaman kaybetmeden iyi bir iş sahibi olabilmek düşüncesiyle bu bölümü tercih ederken, %5'lik bir kısmı ise farklı diğer sebeplerle (istek dışı, daha prestijli bir iş vb.) bu bölümü tercih ettiği görülmektedir.

Tablo-3: Okulda Verilen Teorik Derslerin Mesleği İcra Ederken Yeterli Olması Durumuna Göre Dağılımı

Sizce okulda verilen teorik dersler mesleği icra ederken yeterli midir?	Frekans (f)	Yüzde (%)
Evet	49	61.25
Hayır	31	38.75
Toplam	80	100

Okuldaki teorik derslerin mesleği icra ederken yeterli olup olmadığını ölçmeyle ilgili anket sorusuna verilen cevaplara bakıldığında, öğrencilerin %61.25'i derslerin yeterli olduğunu düşünürken, %38.75'inin ise yeterli olmadığını düşündüğü görülmektedir.

Tablo-4: Okulda Verilen Uygulamalı Ders Sayısının Arttırılmasına Göre Dağılımı

Sizce okulda uygulamaya yönelik dersler arttırılmalı mıdır?	Frekans (f)	Yüzde (%)
Evet	70	87.5
Hayır	10	12.5
Toplam	80	100

Tablo 4 incelendiğinde, öğrencilerin çok büyük bir kısmının (%87.5) uygulamalı derslerin arttırılmasını istediği görülmektedir. Bu durum günümüz ekonomik dünyası için çok önemli olan uygulama ve pratik bilgisinin öneminin staj yapan öğrenciler tarafından anlaşıldığını göstermektedir.

Ankete katılan öğrencilere yöneltilen beşinci soru mezun olduktan sonra hangi alanda çalışmayı düşündükleriyle ilgilidir.

Tablo-5: Mezun Olduktan Sonra Hangi Alanda Çalışmayı Düşündüklerine Göre Dağılımı

Mezun olduktan sonra hangi alanda çalışmayı düşünüyorsunuz?	Frekans (f)	Yüzde (%)
Finans	8	10
Bankacılık	60	75
Sigortacılık	12	15
Toplam	80	100

Bu soruya verilen cevaplar incelendiğinde, öğrencilerin çok büyük bir kısmının (%75) bankacılık alanında, geriye kalan %10 finans, %15'inin ise sigortacılık alanında çalışmayı düşündükleri görülmektedir.

Tablo-6: Ankete Katılan Öğrencilere Göre En Uygun Staj Döneminin Sayısal Dağılımı

Sizce en uygun staj dönemi hangisidir?	Frekans (f)	Yüzde (%)
Birinci sınıfın bitiminde (yaz döneminde)	52	65
3 ve 4. yarıyılta ders dönemi içinde	8	10
Her ikisi de	20	25
Toplam	80	100

Tablo 6'ya bakıldığında, öğrencilerin %65'inin stajın yaz döneminde yapılmasının daha uygun olacağını düşünürken, %10 gibi az bir kısmının ise ikinci sınıfın ders dönemi içinde yapılmasının daha faydalı olacağını düşünmektedir. Öğrencilerin %25'i ise hem ikinci

sınıfın ders döneminde hem de birinci sınıfın bitimindeki yaz döneminde stajın yapılmasının daha uygun olacağını düşünmektedir. Bu sonuçlardan hareketle öğrencilerin çok büyük bir kısmının stajın mevcut uygulanma durumundan (yaz döneminde) memnun olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin staj yaptıkları kurumlara göre dağılımı tablo 7’de verilmiştir.

Tablo-7: Staj Yapılan Kuruma Göre Dağılım

Staj yaptığınız kurum	Frekans (f)	Yüzde (%)
Kamu bankası	32	40
Özel banka	12	15
Sigorta şirketi	36	45
Toplam	80	100

Tablo 7 genel olarak değerlendirildiğinde öğrencilerin staj yaptıkları yerler arasında bankaların %55’lik oranla birinci sırada yer aldığı görülmektedir. Bunu % 40’lık oranla sigorta şirketi takip etmektedir. Bankalarında %40’ı kamu bankasıyken %15’inin özel banka olduğu görülmektedir. Buradan hareketle özel bankaların stajyer öğrenci alma konusunda pasif kaldığını söylemek yanlış olmayacaktır.

Tablo-8: Öğrencilere Göre Zorunlu Stajın Faydalı Olup Olmamasına Göre Dağılımı

Mesleki eğitimde zorunlu staj uygulaması faydalı mıdır?	Frekans (f)	Yüzde (%)
Evet	68	85
Hayır	12	15
Toplam	80	100

Mesleki eğitimde zorunlu stajın fayda sağlayıp sağlamadığını sorduğumuz sekizinci soruya ait verilerin yer aldığı tablo 8 incelendiğinde öğrencilerin %85 gibi çok büyük bir kısmının zorunlu stajın faydalı olduğunu belirttiği görülmektedir.

Tablo-9: Öğrencilerin Staj Yeri Seçiminde Etkili Olan Faktörlere Göre Dağılımı

Staj yapılacak yeri belirlerken dikkat ettiğiniz hususlar nelerdir?	Frekans (f)	Yüzde (%)
İkamet adresine yakın olması	12	15
Mesleki anlamda daha fazla uygulama bilgisi (tecrübe) kazandırmasına	40	50
Öğretim üyelerinin yönlendirmesi ile	5	6.25

Staj yerinin devam konusunda kolaylık sağlaması	2	2.5
Mezun olduğumda iş konusunda yardımcı olması	16	20
Hiç staj yapmadan yapmış gibi göstermesi	5	6.25
Toplam	80	100

Öğrencilerin, staj yapılacak yerini belirlerken dikkat ettikleri hususların sorulduğu dokuzuncu soruya verdiği cevaplar tablo 9'da gösterilmektedir. Buna göre öğrenciler yarısı (%50) için staj yeri seçiminde, mesleki anlamda kazanılacak uygulama bilgisinin daha önemli olduğu görülmektedir. Öğrencilerin %20'si ise, okuldan mezun olduktan sonra staj yapılan yerin iş bulma konusunda kendisine yardımcı olacağı, istihdam sağlayacağı düşüncesindedir. Öğrencilerin %15'i staj yapılan yerin ikamet adresine yakın olması, %6.25'inin ise ya öğretim üyelerinin yönlendirmesi ile ya da staj yerinin staj yapılmadan staj yapılmış gibi göstermesi, %2.5'inin ise staj yerinin devam konusunda kolaylık sağlaması sebebiyle tercih ettiği görülmektedir.

Tablo-10: Staj Yapılan Yerde Verilen Bilgilerin Yeterliliğine Göre Dağılım

Sizinle staj yaptığınız yerde mesleki tecrübe kazanma hususunda verilen bilgiler yeterli midir?	Frekans (f)	Yüzde (%)
Evet	26	32.5
Hayır	54	67.5
Toplam	80	100

Tablo 10 incelendiğinde öğrencilerin büyük bir kısmının (67.5) staj yapılan yerde mesleki tecrübe kazanma hususunda verilen bilgilerin yeterli olmadığını düşünmektedir. Öğrencilerin %32.5'i ise verilen bilginin yeterli olduğunu düşünmektedir.

Staj yerinde verilen bilgilerin yetersiz olduğunu düşünen (%67.5) öğrencilere sebebinin sorulduğu on birinci soruya ait cevaplar tablo 11'de gösterilmektedir.

Tablo-11: Staj Yapılan Yerde Yeterince Bilgi Verilmemesinin Sebebine Göre Sayısal Dağılımı

Tablo 11'deki soruya verdiğiniz cevap hayır ise sebepleri nelerdir?	Frekans (f)	Yüzde (%)
İşyerindeki yoğunluk	10	18.5
Stajyerlerin geçici elaman olarak görülmesi	30	55.5

Stajyere güven duyulmaması	3	5.55
İş yeri yetkililerinin yeterli bilgiye sahip olmaması	1	1.95
Stajyerlik konusunun önemsiz görülmesi	10	18.5
Toplam	54	100

Tablo 11 dikkate alındığında staj yapılan yerde öğrencilere yeterince bilgi verilmemesinin en büyük sebebinin (%55.5) stajyerlerin geçici elaman olarak görülmesidir. Ayrıca iş yerindeki yoğunluk ve stajyerlik konusunun önemsiz görülmesi de (%18.5) yine önemli bir etkidir. Bunun dışında stajyerlere güven duyulmaması (%5.55) ve iş yeri yetkililerinin yeterli bilgiye sahip olmamaları da (1.95) stajyerlere yeterli bir verilmemesinin diğer sebeplerindendir.

Tablo-12: Staj Yaparken Alan (Meslek) Dışı İşler Yaptırılıp Yaptırılmamasına Göre Sayısal Dağılım

Staj yaparken mesleğiniz ile ilgili olmayan işler yaptırıldı mı?	Frekans (f)	Yüzde (%)
Evet, meslek dışı işler yaptırıldı	44	55
Hayır, sadece mesleğimle ilgili işler yaptırıldı	36	45
Toplam	80	100

Staj yaparken alan dışı işler yaptırılıp yaptırılmadığının gösterildiği tablo 12 incelendiğinde öğrencilerin %55'inin evet yanıtını verildiği, %45'inin ise hayır meslek dışı işler yaptırılmadı cevabını verildiği görülmektedir.

Ankete katılan öğrenciler için stajın ne anlama geldiğinin ölçülmeye çalışıldığı on üçüncü soruya verilen cevaplar tablo 13'de gösterilmiştir.

Tablo-13: Ankete Katılan Öğrenciler İçin Stajın Neyi İfade Ettiğine Göre Dağılımı

Staj sizin için neyi ifade etmektedir?	Frekans (f)	Yüzde (%)
Okuldan mezun olmak için yerine getirilmesi gereken bir zorunluluğu	9	11.25
Mesleki deneyim kazanmayı	45	56.25
Alınan teorik bilgilerin, uygulama bilgisi ile pekiştirilmesini (pratik yapmayı)	11	13.75
Öz güven ve cesaret kazanmayı	15	18.75
Toplam	80	100

Tablo 13 incelendiğinde, öğrencilerin %56.26 gibi büyük bir bölümü için staj mesleki deneyim kazanma anlamına gelirken, %13.75'i için

teorik derslerin uygulama ile pekiştirilebilme imkanı veren bir uygulama, %11.25' için ise okuldan mezun olmak için yerine getirilmesi gereken bir zorunluluk olarak görülmektedir. Ayrıca öğrencilerin %18.75' için ise staj, özgüven ve cesaret kazanmayı ifade etmektedir.

Tablo-14: Öğrencilere Göre Stajın Verimli Olması İçin Yapılması Gerekenlerin Sayısal Dağılımı

Stajın daha etkin ve verimli hale getirilebilmesi için sizce neler yapılmalıdır?	Frekans (f)	Yüzde (%)
Staj süresi artırılmalıdır	8	10
Yıl içinde de staj yapılmalıdır	14	17.5
Yapılacak olan staj denetlenmelidir	10	12.5
Staj yapılacak birimi okul bulmalı ve bunla ilgili yasal düzenlemeler olmalıdır	12	15
Staj yapılan yerdeki eğitici personel daha ilgili olmalıdır (bilgi verme ve açıklama konusunda)	32	40
Staj yapılan yer ile okul koordinasyon halinde olmalıdır.	4	5
Toplam	80	100

Tablo 14 incelendiğinde, öğrencilerin çoğunun (%40) staj yapılan yerdeki eğitici personelin bilgi verme konusundaki ilgisizliğinden şikâyetçi olduğu görülmektedir. Stajın daha verimli olması için eğitici personelin bu konuda daha ilgili olması gerekmektedir. Ayrıca daha etkin ve verimli bir staj için öğrencilerin %10'unun staj süresinin artırılması, %17.5'inin yıl içinde de staj yapılması, %12.5'inin yapılacak stajın denetlenmesi, %15'inin staj yerini okulun bulması, %5'inin ise staj yeri ile okul arasında koordinasyon olması gerektiğini belirtmiştir.

Tablo-15: Staj Döneminde Elde Edilen Bilgilerin Okul Derslerine Fayda Sağlamasına Göre Dağılımı

Staj döneminde elde ettiğiniz bilgiler, ikinci sınıf derslerinde fayda sağladı mı?	Frekans (f)	Yüzde (%)
Evet	32	40
Hayır	48	60
Toplam	80	100

Son olarak staj döneminde elde edilen bilgilerin okul derslerine fayda sağlayıp sağlamadığının ölçüldüğü on beşinci soruya ait veriler tablo 15'de gösterilmiştir. Buna göre öğrencilerin, %60'ının stajın derslere

katkı sağlamadığı, %40'ının ise katkı sağladığını dūřındūęu görülmektedir.

Sonuç

Bu alışmada Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Gevař Meslek Yüksekokulu Finans, Bankacılık ve Sigortacılık blnde eğitim gören ikinci sınıf ęrencilerinin yapmış oldukları staj çalışmaları hakkındaki dūřnce ve nerileri belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlar aşağıdaki şekilde sıralanabilir:

1. Genel olarak değerlendirildiğinde bu bölümü okuyan öğrencilerin büyük kısmının (%42.5) bölümü araştırıp, kendilerinin tercih ettiği görülmektedir. Bu durum öğrencilerin mesleğe karşı ilgili oldukları sonucuna ulaştırabilir.

2. Okulda verilen teorik derslerin mesleği icra ederken yeterli olduğunu dūřnen (%61.25) ęrenciler aynı zaman da uygulamalı ders sayısının da arttırılması (%87.5) gerektiği sonucuna varılmıştır.

3. Araştırma sonuçları dikkate alındığında staj yapılan yerlerin daha çok bankacılık alanı (%75) olduğu görülmüştür. Finans %10 ve sigorta %15 gibi küçük oranla tercih edilmektedir.

4. Staj dönemiyle ilgili olarak bakıldığında öğrenciler için stajın, mevcut olan dönemde yani yaz döneminde yapılmasının (%65) daha uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

5. Staj yapılan yerler konusunda araştırma sonuçlarına bakıldığında, kamu bankaları (%40) ve sigorta şirketlerinin (%45) daha çok stajyer istihdam ettiği sonucuna varabiliriz. Ancak zel bankaların (%15) stajyer ğrenci alma konusunda pasif kaldığı sonucuna ulaşabiliriz.

6. Araştırma sonuçlarına bakıldığında, staj yeri seçimi konusunda öğrencilerin staj yapılacak yerin kendilerine daha çok tecrübe kazandırmasına (%50) dikkat ettiği sonucuna ulaşabiliriz. Bu sonuca bakarak öğrencilerin staj hakkında olumlu dūřncelere sahip olduğu söylenebilir.

7. Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin kendilerine staj süresinde verilen bilgilerin yeterli olmadığı (%67.5), bu durumun sebebinin ise büyük oranda stajyerin geçici elaman olarak görülmesi (%55.5), iş yerindeki yoğunluk (%18.5), stajyerlik konusunun önemsiz görülmesi (%18.5), stajyere güven duyulmaması (%5.55), iş yeri yetkililerinin yeterli bilgiye sahip olmamaları (%1.95) sonuçlarına varılmıştır.

8. Staj süresince öğrencilere meslek dışı işlerin yaptırıldığı (%55) görülmektedir. Buradan hareketle stajyer öğrencilere bu konuda önem verilmediği sonucuna varabiliriz.

9. Araştırma sonuçlarını göre öğrenciler için staj, mesleki deneyim elde etmeyi ifade etmektedir.

10. Öğrencilere göre stajın daha verimli olması için staj yerindeki eğitici personelin bilgi verme konusunda daha ilgili olması gerekmektedir. Ayrıca staj yerinin okul tarafından bulunması ve yapılan stajın denetlenmesi gerektiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Araştırmadan elde edilen yukarıdaki sonuçlar dâhilinde yapılabilecek bazı öneriler şunlardır;

Özellikle piyasaya ara eleman yetiştirme görevi üstlenmiş olan meslek yüksekokullarımızın programları, staj konusunu değerlendirerek üniversite ile banka ve sigorta şirketleri arasında işbirliğinin sağlanmasında önemli bir köprü oluşturma görevi taşıdıklarını ve bu çerçevede yenilenerek çağın gereklerine uygun hale getirilmelidir. Staj yapılacak yer ile okul arasında sıkı bir koordinasyon sağlanmalı, staj yeri yetkililerine stajın önemi anlatılarak, yapılacak olan stajın daha verimli olması sağlanmalıdır. Böylece hem staj süresince yaşanabilecek aksaklıklar giderilir hem de öğrencinin staj denetimi sağlanmış olur.

Kaynakça

- Acar, D. Tuğay, O. (2007). Üniversite Sanayi İşbirliği Bağlamında Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin KOBİ'lerde Staj Olanakları: Burdur'da Bir Araştırma, *Süleyman Demirel Üniversitesi, İİBF Dergisi*, (12,1), 1-12.
- Bahadır, M. Hidayet, O. (2012). Selçuk Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Staj Yapma Eğilimlerinin Belirlenmesi. *Iğdır Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, (2,10),69-76.
- Barbarash, D. (2016). Knowledge and Skill Competency Volves of An Undergraduate University Managed Cooperative Internship Education. *Asia-Pacific Journal of Cooperative Education*, (17,1), 21-30.
- Çelikkol, H. Dalkılıç, N. (2010). Türkiye'de Sigorta Sektöründe İstihdam, Eğitim ve Geleceğe İlişkin Öneriler, *Ekonomi Bilimleri Dergisi*, (2,2),73-80.
- Çetin, Ş. (2005). Öğrenci Stajlarında Yararlanılan Dersler Üzerine Ampirik Bir Değerlendirme: Mersin Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu Örneği. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, (16, 2), 153-169.
- Dağıstanlı, C. Şahin, Candan K. ve Akten, S. (2012). SDÜ Eğirdir Meslek Yüksekokulu Peyzaj Programı Mezunlarının Mesleğe Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma. *SDÜ Teknik Bilimler Dergisi*, (2, 1),12-17.

- Demir, B. (2012). Muhasebeye Yön Veren Gelişmeler ve Meslek Yüksekokullarında Verilen Muhasebe Eğitimine Yansımaları. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, (1,4), 109-120.
- Demir, B. (2015). Meslek Yüksekokullarında Verilen Muhasebe Eğitiminde Stajın Önemi, Sorunlar ve Çözüm Önerileri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, (4, 3), 76-80.
- Demir, M. Demir, ř.ř. (2014). Turizm İşletmelerinde Yöneticilerin Mesleki Staj Ve Stajyerleri Değerlendirmesi. *Marmara Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (6), 18-33.
- Dolmacı, N. ve Duran, Y. (2017). Ön Lisans Düzeyinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Zorunlu Staj Uygulamasına İlişkin Görüşleri, Sorunları Ve Çözüm Önerileri: Isparta Meslek Yüksekokulu Örneği. *Mehmet Akif Ersoy Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (9, 21),254-267.
- Gençtürk, M. Demir, Y. ve Çarıklı O. (2008). Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Muhasebe-Finans Eğitimine Bakıs Açılırları ve Farkındalıkları Üzerine Bir Uygulama. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, (13,1), 209-228.
- Karaman, A. Metin, A.E. ve Güven, ř. (2017). Ormancılık ve Orman Ürünleri Programı Öğrencilerinin Staj Yapma Eğilimlerinin Belirlenmesi. *Uşak Üniversitesi Örneği. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 102-114.
- Karacan, S. ve Karacan, E. (2004). Meslek Yüksekokullarında (MYO) Yapılan Staj Uygulamalarına İlişkin Bir Araştırma: Kalite ve Verimlilik İçin İş Yerleri – MYO İşbirliğinin Gereği, *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (8, 2), 168-184.
- Tektaş, N. v.d. (2016), Ön Lisans Öğrencilerinin Staj Uygulamalarının Değerlendirilmesi: Marmara Üniversitesi Örneği. *Eğitim ve Öğretim Araştırma Dergisi*, (5),310-318.
- Tuygar, ř.F. (2016). Paramedik Programı Öğrencilerinin Yaz Stajı Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi. *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi / Journal of Duzce University Health Sciences Institute*, 92-100.